

21-ANI¹ KUNDURA KİANAŞI NANA NENAPEŞİ DĞA GEXVAMERİ RŦAS!

Ođoxtimeri Opapeşı Gurapa, Çkinapa do KùlŦuraşı Organizasyonik (UNESCO) 1999-ani² tzanas ar kârari keçöpu do 21-ani Kùndura, “İnternasyonalluri Kianaşı Nana Nenaşı Dğa” doşinu. “21-ani Kùndura Kianaşı Nana Nena Dğa” ipti 2000-ani³ tzanas, mteli kianas dido nenaloni skidala do kùlŦuraşı eynobas mxuci meçamuşeni gexvamus geiçkinu.

UNESCO-şı datapes meboxosaratşı kianas 5 viŦoşı muşı svaoni, 7 viŦoşis mealaperi nena isinapinen. Mara ham nenapeşı jureneçi (40) prosenti eçkvdalaşı oşkurencikala elişinen. UNESCO-şı toliten meboxosaratşı, egere oşı tzanaş doloxe ar nena na isinapasen çkar miti bere va doskidasendorena hem nena eçkvdalakaala, ar nena na isinapams çkar miti bere va doskidudorena, hem nena ğuraķala elişinen. UNESCO-şı gamaşkvineri, (Eçkvdalaş) Oşkurencikala Elaşineri Nenapeşı AŦlasis meboxosaratşı, Turkias 18⁴ nena eçkodu varna eçkodasen.

Ođoxtimeri Opapeşı Bereburi MenoŦakepeş⁵ Oğotkvalaşı eçidomavitani⁶ maddes “Macumaloba, dini, varnatina nenas na nocans moçuturape varna svaoni katapeşı berepes, moçutura nişisi majura macumalerepekala kùlŦura nişisi memtvalu, dini nişisi oceru, otatbiķu do xolo nena nişisi oxmaruşı menoŦake mitis var aşlen, var gotzaĝen” ya itkvinen.

Berepes nosonoba nişisi ordu do ombraluş prosenti aşı (6) tzanaşakis ekseri aþşenan. Ham periyodis, gomtepe nişikala gedgeri na uĝunan kùntakŦti oxotzonus, meĝnapus do gezadus gyoçķaman, haya dosimaderi ren. Nosonobaşı gompauk, otişobas meĝnapu do ordu ombraluşeni maķaturobas eloomsnati, ham doxmelobaşı gompauk, gomtumeşı eķonomis, sosyaloba do kùlŦuras elooms. Hamoras, bereşı ordu do ombraluşeni, lavoni muşışı skidala dosimaderi ren. Berepe mektebis na gyoçķanen oraşakis osinaponi nenaşeni, muntepes na uçkinan ar nena xvala, yani, nananena nişi ixmanan. Beres, lavoni do gomtume muşişe na namtvalen do nananena nişişe na namtvalen artikatikala oķooneri uonun.

Beres, nosonobaş gompauşı maartani droşı çodina do xolo ham nosonobaşı meona, gomtume muşikala kaoboni kùntakŦtepe gedgus na gyoçķams, jur (2) tzanerişen aşı (6) tzanerişakis na uĝun periyodi ren. Bereti asti hamoras nananena muşiş meŦa ar nenaķala iķinapun. Mektebişen tzoxleni dro, beres, psikologuri do sosyaluri kianaşı şķaguris uĝun. NaŦuraluri toliten meboxosaratşı, ham periyodis, berek, nananena muşiş meŦa ar nenaķala iķinapun. Do xolo beres, ğuriş doloxeni kianas, ar hekonai namtvalen. Hamoras, beres, radyo do televizyoni steri kùlŦuruli kùmunikasyoniši ensŦrumanepe namtvalen. Mara haya ekseri paŦi ķele gyontzonams. Bereşı nananena do bereşı

¹ eçidomaartani

² 1999 yılında - viŦoşı do çxoroşı do otxoneçi do mavitōçxorani tzanas

³ 2000 yılında – jur mavitoşani tzanas

⁴ 18: viŦoovro

⁵ menoŦake: Hakk.

⁶ 30.

komunikasyonuri enstrumanepes na ixmarinen nena çkva do çkva rtaşkule do mu na unonan va gamognanşkule, bere, guriş doloxe ti muşıkala okobun, haya dosimaderi ren.

Berek nananena muşite diguraşı, majura ar nenaşı dogurapati marçilen. Ham majura nenakti nananena ordams do ombralams. Nananenate gurapa beres, okitxu, onçaru, omsiponu do etsxunu keleti apelen, haya dosimaderi ren. Kianas dido terepes na itatbiken (Germanati, Prangati, İsviçrati, İsvaçati, Holandati, Amerikaşı Okoxtimeri Terepe, Kanadati, Belgumati, Hindonati, Omjoreti Afrika) jur nenaloni gurapaşı proğramepes, ham jur nenak artikatis şuri doludumenan do juristi xolo ordu ombralus namtvalenan, haya dotsaderi ren.

Koçis nananena muşı, Tişi Dobağınobaşı⁷ periyodis dido namtvalen. Koçik nananena muşite komunikasyonu gedgaşı, komunikasyonu muşis do gagna muşis kaixeşa mandzinen, ham gagna kaşeşiş do iri kele aven. Soğuni, Tişi Dobağınobaşeni nananenate gurapa koçis opşa namtvalen. Nananenaşı gurapas kaşeşiş nomxvaca nomşaraşı, gurapasti kaşeşiş mandzinen. Bere nananena muşite va iguraşkule, akademikuri mencilis var namtonen. Ham menceli, tzana do ordala muşıkala okooneri var aven, ekalams. Fizikuri Ordalaşı⁸ dros, xvala nena do etsxunu kele var, şurişi ognapa do sosyaluri ordalaşı periyodi keleti va namtvalen, paşepe moşuxtams.

Majura menoŋakepe kaşeşiş domaskidinesdorena, gurapaşı menoŋaketi hemindoras kaixeşa oxitzona do geitzopxasen. Hemuşeniti, ar kele, gurapaş çkinapaşı doxmeli prensibepe do internasyonalluri okotkvalape mejila, nananenaşı gurapaş menoŋakes goluğoba, ar keleti, gurapaşı menoŋake meçameri miğun ya dotkvaşkule, haya xvala, mtinişi oğulanu işinen.

21-ani Kundura Kianaşı Nananenaşı Dğa tere çkunis, nananena nişi Turkuli var do, Araburi, Kurduri, Lazuri, Xemşinuri, Çerkezuri do çkva nenape na uğunan milyoni do milyoni bere nananena nişişe okotzkimeri, geixvaminen. Nananenaşı oxmarinus goluğobaşı, haya, kataşı çkva do çkva koçepes paşiş namtvalenan. Mara haya, eni dido, gomtepe nişikala nananena muşite komunikasyonu na gedgums beres paşiş namtvalen. Linguisturi do gurapaşı çkinapate meboxosaratna, nananena, pedagoguri do koçeburi ondepe kele ekalaşı, hamuşi paşobapeti berepes keotroxun, nananena nişi ofisialuri nena var da çkva na uğunan berepe, gurapa kele jur tzanas ekaskidunan.

Ofisialuri nenaşen gale, majura nananenapeşi ovapuri,⁹ oskidinu do ogurapus golağobu, gurapaşı çkinapaşı doxmeli prensibepes golağobu do çkinapas golağobu işinen. Turkiak, 'kianaş doloxe berepes ar xvala çku bayrami mebuçkinamt' ya do ti muşi gotzimtskams. Mara ar keleti, milyoni do milyoni beres nananena muşite gurapa uşlams do 'tere kokirten' ya do paranoyate naxolen, haya didi ar paradoksi ren.

21-ani Kundura Kianaşı Nananena Dğas milyoni do milyoni beres nananena nişi var axmarinen, nananena muşite va aguren. Hemuşeniti, tzoxle, gurapaşı prosesepe rtaş, katabura¹⁰ skidalaşı iri svas rtaş, zeroba untzorunan. Çkva do çkva nananenapeşi limitasyonupe diçodas, karta koçik nananena muşite diguras do intzopulas, hantepes mod goliğobinapuŋas.

⁷ Kendini gerçekleştirmek, kendine yeterli hale gelmek

⁸ Ergenlik

⁹ varlık

¹⁰ toplumsal

Eđitim Senik, iri kianađi do Turkiađi řatapes 21-ani řundura Kianađi Nananenapeđi Dđa gyuxvamams. řkva do řkva nananenape do řulturapeđeni oxořkvineri skidala do xolo ordu ombraluđi mteli řanonuri varna defakřto đoberepeđi ezdimu bakřvant.

řKAGURIđI MENřELUđI HEYETI